

**Protokół z posiedzenia Zespołu ds. Rozwoju Czytelnictwa i Biblioteki w Legionowie,
które odbyło się 12 marca 2014 roku.**

W środę 12 marca 2014 r. odbyło się III posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Czytelnictwa i Biblioteki w Legionowie. W obradach wzięli udział członkowie zespołu, obserwatorzy, zaproszeni goście oraz pracownicy Referatu Marketingu Urzędu Miasta w Legionowie.

II Lista obecności na posiedzeniu Zespołu:

Członkowie Zespołu:

- 1. Towarzystwo Przyjaciół Legionowa** – Ewa Narożna
- 2. Komisja Zakładowa NSZZ Solidarność** – Lidia Maj
- 3. Dyskusyjny Klub Książki " Ścieżki" w Legionowie** – Renata Sowińska
- 4. Stowarzyszenie w "Centrum"** – Karolina Błaszczak
- 5. Radni Powiatu Legionowskiego** – Matylda Durka
- 6. Radni Urzędu Miasta** – Zdzisław Koryś
- 7. Urząd Miasta Legionowo** – Anna Szczepłęk
- 8. Pałac Młodzieży w Warszawie** – Robert Górski

Obserwatorzy:

Łukasz Adamczyk, Dorota Milewska, Marcin Mizgalski, Maciej Modzelewski, Iwona Wymazał

Zaproszeni goście:

I Zastępca Prezydenta Miasta Legionowo – Piotr Zadrozny

Pracownicy Referatu Marketingu:

Łukasz Konstantynowicz

III Przebieg spotkania

1. Zgodnie z tym co zostało ustalone na ostatnim posiedzeniu Zespołu dyskusja miała być ukierunkowana na diagnozę spadku czytelnictwa w Legionowie. Koordynatorka nawiązała do badania Spelnes, które zostało zrealizowane przez Bibliotekę Narodową z TNS w 2012, które wskazuje, że czytelnictwo w całej Polsce spada. W oparciu o wyniki ankiet przeprowadzonych przez Zespół zostały zaproponowane tezy. Zaproponowano rozpoczęcie spotkania od rozmowy z panem Prezydentem Piotrem Zadrozny, tak aby w oparciu o pozyskane informacje stworzyć diagnozę sytuacji czytelnictwa w Legionowie. Referat Marketingu przygotował tabelę, która umożliwić miała pracę koncepcyjną. W ramach burzy mózgów powinny zostać zdefiniowane tezy, a Zespół wspólnie stwierdzić miał, czy i które są prawdziwe, i jakie działania mogą być podjęte. W konsekwencji diagnozy odwróconej należało stwierdzić, czy dana teza jest jedną z przyczyn spadku czytelnictwa w naszym mieście. Kolejnym krokiem miało być wyznaczenie celów: jak to należy osiągnąć i jak tendencje spadkową odwrócić na korzyść czytelników oraz przy pomocy jakich działań.

2. Rozpoczęła się burzliwa dyskusja na temat działań miasta.

- Część osób była zdania, że nie ma pieniędzy dla bibliotek. Likwiduje się etaty. W styczniu 2012 r. było 14 bibliotekarzy (w bibliotece głównej, Filii Nr 1, Nr 2, Nr 3, Nr 4, Nr 5), natomiast w styczniu 2014 r. jest już ich tylko 10. Następne wypowiedzenie jest szykowane dla kolejnego bibliotekarza, a docelowo ma zostać ośmiu.
- **Do tez zaproponowanych dodano: Spada czytelnictwo bo zamykane są biblioteki, ograniczony jest dostęp do bibliotek.**
- Pośród części osób zgromadzonych na sali dominowała opinia, że spotkania niczemu nie służą, bo członkowie spotykają się sami ze sobą. W spotkaniu miała uczestniczyć pani Danuta Masiak, która z powodu choroby była nieobecna. Drugim postulatem była obecność prezydenta Romana Smogorzewskiego, niestety on też nie mógł być obecny na spotkaniu. Brak jego obecności część zespołu postrzega jako lekceważenie jego członków, a bez niego dyskusja nie może się dalej toczyć. Jego obecność jest niezbędna, by określić dalsze postępowanie zespołu, który dzisiaj jest w stanie szczytkowym.
- A. Szczepek spytała *czy Zespół chce sformułować pytania do Prezydenta Smogorzewskiego, które zostaną mu przekazane, czy też członkowie będą zadawać pytania bezpośrednio Prezydentowi Piotrowi Zadroźnemu?* Członkowie Zespołu stwierdzili, że przyszedli z konkretnymi propozycjami i pytaniami, które są zaadresowane bezpośrednio do pana Smogorzewskiego. Część zespołu była zdania, że próbuje się zrewidować ustalenia poprzedniego spotkania. Z drugiej strony stwierdzono, że otrzymano dwa niezbędne elementy do dalszej pracy zespołu: potrzebne dane oraz spotkanie, poprzez które można wpłynąć na los czytelnictwa w Legionowie.

3. Dyskusja na temat stanu obecnego sieci bibliotecznej w Legionowie rozpoczęto od zadawania pytań prezydentowi Zadroźnemu:

- *Czy może pan skomentować, jak to jest że w trakcie pańskiej czteroletniej kadencji zamknął pan już trzecią filię?*
- *Czy likwidacja kolejnej części biblioteki ma sens? Na przestrzeni kilku ostatnich lat biblioteka pani Danuty Masiak jest systematycznie niszczone. Czy to się zmieni? Bo naprawdę jesteśmy w kropce i nie pozostaje nic innego, tylko krytykować i patrzeć na te działania jednostronnie, bo nie otrzymuje od nikogo odpowiedzi. Kto ma o tym decydować? Pan, dyrektorka biblioteki czy KZB?*
- *Czy dyrektor biblioteki uzyska wsparcie od miasta żeby nie oddawać bibliotek?*
- *Kiedy realnie biblioteka uzyska nowy lokal, mediatekę? Jest to kwestia miesiąca, pół roku, rok?*
- *W jaki sposób należy przekazać budynek byleż Filii Nr 1 powiatowi? Czy jest pan skłonny dokonać takiej transakcji?*

W odpowiedzi na pytania prezydent stwierdził:

- W tej chwili w Legionowie mamy bazę czytelniczą większą niż cztery lata temu. Sieć biblioteczna się rozrosła.
- Zarządcą budynku, w którym mieści się biblioteka główna, jest KZB i ustalili sposób ewentualnego przekazania pomieszczeń dla szkoły wspólnie z dyrektorem biblioteki.
- Realny termin przeniesienia biblioteki do budynku dworca, patrząc na postęp prac przy budowie (a sam budynek musi być jeszcze wyposażony i doposażony tak aby mógł

pełnić funkcję Mediateki), to jeszcze kwestia półtora roku.

- Księgozbiór jest używany powiatowi, który nim zarządza. Starostwo tworzy struktury i swój zasób. Minie kilka lat zanim się dorobią odpowiedniego księgozbioru.
- Nie ma dokumentu porozumienia ze starostwem ws. Filii nr 1. Był podpisany list intencyjny, który był wystarczający, by umowę użyczenia tego księgozbioru podpisały biblioteka miejska i biblioteka powiatowa.
- Pod umową przekazania nieruchomości po Filii Nr 1 dla starostwa Zastępca Prezydenta może podpisać się tylko w jednym przypadku: w zastępstwie Prezydenta pod jego nieobecność, kiedy jest np. na zwolnieniu lekarskim. Propozycja zostanie przekazana Prezydentowi. Jednakże powinna tu zaistnieć odwrotna sytuacja. To Powiatowa Instytucja Kultury powinna wystąpić z taką prośbą, jeżeli jest tym zainteresowana.

W kolejnej części dot. **stanu obecnej sieci bibliotecznej w Legionowie** stwierdzono, że sondy, badania ankietowe pewnie będą przydatne, ale w tym momencie są drugorzędne. Istnieje potrzeba zdecydowanych zmian, bo w innym wypadku prace tego zespołu będą bezproduktywne.

4. Następnie odbyła się dyskusja dot. strategii rozwoju biblioteki i członkowie Zespołu zadali kolejne pytania:

- *Jak biblioteka ma funkcjonować w najbliższej przyszłości? Jakie są zalecenia?*
- *Czego Zespół powinien od biblioteki oczekiwać?*
- *Co będzie wynikało z tych spotkań? Czy z tych spotkań będą brane jakiegokolwiek wyniki?*
- *Czy są jakiegokolwiek szanse na realizację choćby jednej propozycji, która zostanie tu przedstawiona?*
- *Jakie finanse zostaną zabezpieczone i jaka część pomysłów tego zespołu zostałaby zrealizowana?*
- *Jakie są przesłanki i przemyślenia po stronie zarządu miasta, które doprowadziły do zamknięcia największej filii w mieście? Co prezydenta skłoniło do podjęcia takiej decyzji?*

Odpowiedzi udzielone przez prezydenta Zadroźnego:

Z każdą decyzją wiążą się finanse. Skoro nie ma pieniędzy na inwestycje, nie można ich zrealizować. Biblioteka Miejska dysponuje określonym budżetem i jest to kwota rzędu miliona dwustu tysięcy złotych w skali roku. Chcąc zapewnić odpowiednie wyposażenie dla nowo tworzonej placówki – Mediateki – zaproponowano rozwiązanie, które miało zmienić sieć biblioteczną. Zespół powstał po to, aby stworzyć rozwiązania, które zostaną przedłożone prezydentowi, a on przedstawi je Radzie Miasta Legionowo, która zdecyduje czy zostaną one przekazane do dalszej realizacji i zostaną wdrożone. Jeśli taka będzie decyzja Rady Miasta, wówczas finanse zostaną zabezpieczone.

Zespół poprosił o doprecyzowanie kwestii organizacji przyszłej Mediateki:

- *Co znajdzie się w tej mediatece, jaki będzie metraż, księgozbiór, do kogo będzie kierowana oferta biblioteki? Czy budynek przy dworcu będzie dostosowany do potrzeb biblioteki np. pod względem wyjść pożarowych?*

- *Czy będzie tam kawiarnia, internet – potrzebna jest konkretna informacja, co znajdzie się w mediatece oraz co powstanie wokół tej bazy.*
- *Jak będzie budowana sieć bibliotek czy punktów bibliotecznych, czy będzie docierała do miejsc dalej położonych od centrum? Można zamienić także jeszcze jedną filię na punkt biblioteczny, ale jakie są szanse na realizację wypracowanych tu postulatów?*
- *Biblioteka potrzebuje szerszej informacji o swojej działalności: jakie są nowości czy wydarzenia w bibliotece.*

Pojawiła się opinia, że Zespół powinien wystąpić z wnioskiem do prezydenta albo dyrektora biblioteki o przygotowanie strategii rozwoju, ponieważ tylko Biblioteka ma wszystkie informacje nt. warunków lokalowych, budżetu, planów wydarzeń, pomysłów na funkcjonowanie oraz znajomość wszelkich przepisów.

W opinii Pana Roberta Górskiego w czytelnictwie najważniejszy jest czytelnik i bibliotekarze. Nie można się do końca zgodzić z tezą, że spada czytelnictwo, gdyż badania przeprowadzone były w dużym stopniu na określonej grupie odbiorców: młodzież i dzieci, a nie jest to rzeczywisty wynik dla biblioteki publicznej. Wynik daje obraz czytelnictwa wśród badanej grupy młodzieży. Badania są ważne, ludzie powinni wiedzieć, że tworzona jest Mediateka, jakkolwiek zostanie ona nazwana. Miasto musi także pokazać ludziom, jak w Legionowie korzystać z kultury. Najwięcej moglibyśmy dowiedzieć się od bibliotekarzy, którzy pracowali i pracują w Filiach.

Zespół zapytał Prezydenta o jego wizję Biblioteki. Pan Piotr Zadrożny stwierdził, że wg jego pomysłu docelowym rozwiązaniem miało być powstanie jednej centralnej Mediateki i stworzenie sieci peryferyjnych punktów. Była o tym rozmowa podczas jesiennej sesji Rady Miasta. W jego opinii to ułatwiłoby dostęp do książki. Prezydent również powołał się na dane z badań przeprowadzonych przez TNS Polska, zrealizowanych w latach 2012 – 2013, z których wynika, że w średnich miastach takich jak Legionowo odnotowano spadek czytelnictwa.

Zadano kolejne pytania do prezydenta dot. zacytowanych wyników badania czytelnictwa w Polsce:

- *Czy zbadano również konkluzje, przyczyny pojawiania się takich wniosków? Zgodnie z wynikami Biblioteki Narodowej, spadek czytelnictwa jest także związany z ceną książek.*
- *Czy likwidacja filii, sieci przyczynia się do zwiększenia czytelnictwa, czy to ma ograniczać spadek czytelnictwa?*
- *Czy postawienie jednej mediateki i postawienie kilku satelickich punktów, które być może, będą pracować 3 h może 6 h przyczyni się do wzrostu czytelnictwa? Ludzie mają utrudnioną możliwość wypożyczenia książek z bibliotek, gdyż są one otwarte w czasie kiedy oni pracują. Jak mają dotrzeć ludzie do bibliotek kiedy siedzą w ścisiku w pociągu?*

W opinii Prezydenta Piotra Zadrożnego usytuowanie biblioteki na dworcu jest bardzo dobre. Biblioteka powinna znajdować się na "drodze człowieka". W takim miejscu, by być po drodze mieszkańcom wracającym z pracy, dlatego dworzec jest bardzo dobrą lokalizacją. Jeżeli chodzi o powierzchnię nowo powstałej biblioteki, Wydział Inwestycji podał jeszcze w grudniu, że będzie to 1591,5 m². Na dzień dzisiejszy nie ma projektu zagospodarowania tej Multimedialnej Strefy Pasażerskiej. Dopiero kiedy powstanie, zostanie przedstawiony mieszkańcom w formie

konsultacji społecznych.

Pan Marcin Mizgalski zapytał: *Czy Prezydent może udostępnić wniosek, jaki miasto złożyło w sprawie pozyskania Grantu Szwajcarskiego?* Oznajmił, że zamierza złożyć wniosek w trybie KPA o udostępnienie treści. W odpowiedzi prezydent poprosił o złożenie takiego wniosku w trybie KPA.

W konsekwencji w ramach dyskusji stwierdzono, że kiedy zespół spotkał się pod koniec listopada potrzebnych było więcej danych by mieć na czym pracować. Pytano wtedy panią dyrektor o wizję biblioteki oraz strategię rozwoju, której nadal brakuje. Zespół musi dostać do zaopiniowania propozycje rozwoju od Biblioteki, tak by wiedzieć jaki ma być docelowo jej kształt.

Następnie omówiono kolejne zagadnienia:

Ibuk - dobrym rozwiązaniem na poprawę czytelnictwa w Legionowie byłoby dodanie do księgozbioru pozycji bardziej na czasie. Poza tym Ibuki powinny zmienić swoją ofertę, gdyż do tej pory są to głównie książki podręcznikowo - poradnikowe, a więc takie, które zgodnie z badaniami są najmniej pożądane, najmniej popularne. Biblioteka ościenna w Jabłonce jest członkiem konsorcjum i ma 500 tytułów. Legionowo na podręczniki wydaje 30 tysięcy złotych a Jabłonna 1200 zł, natomiast w ofercie Legionowa jest dwukrotnie więcej tytułów a także z jednej książki może korzystać naraz 5 czytelników. Według Prezydenta Piotra Zadroźnego jest ponad 200 osób korzystających z Ibuków, co wskazuje na to, że niestety zainteresowanie okazało się dużo mniejsze niż p. dyrektor to zaplanowała. Wspomniany możliwy dostęp nie był istotny, w związku z tym na pewno trzeba będzie renegocjować umowę. Trzeba racjonalnie rozporządzać budżetem, który jest niewielki. Przez styczeń 2014 r. w Filii nr 1 Ibuki wykorzystywały 3 osoby (co roku trzeba pobrać nowy PIN). Kiedy w zeszłym roku pojawiły się Ibuki, to zainteresowanie przez pierwsze 3 miesiące było dużo większe.

Budżet - trzeba dopilnować, by budżet biblioteki został wykorzystany sensownie oraz by Ibuki były subskrybowane w większych ilościach, a pieniądze które zostaną przeznaczone na zakup nowych książek. Priorytetem, który został obrany już kilka lat temu było zwiększenie nakładów na zakupy książek. W 2002 r. było to ok. 4,5 tys. zł, w roku ubiegłym przekroczone 100 tys. zł. Prezydent Zadroźny zapewnił, że wszystkie pieniądze, które zostaną wynegocjowane z umowy na Ibuki będą przekazane na zakup książek.

Na zakończenie spotkania podjęto następujące ustalenia:

Zespół nie stworzy idealnego planu, a ma go zaopiniować. Koncepcję wypracuje p. dyrektor we współpracy ze swoimi pracownikami. Padły propozycje zagadnień, które w tego typu dokumencie powinny się znaleźć.

- *Jaka jest wizja biblioteki? Czy będzie to jedna centralna siedziba? Ile będzie punktów i filii? Gdzie będzie oddział główny? Co stanie się z punktami bibliotecznymi, czytelnia i siedzibą główną po powstaniu mediateki? Jak będzie funkcjonowała cała sieć?*
- *Czym dokładnie będzie strefa multimedialna na dworcu?*
 - *Jakie będą środki budżetowe planowane, zabezpieczone?*
 - *Co będzie za pieniądze z likwidacji biblioteki kupowane?*
 - *Ilu będzie pracowników?*

- *Jakie będą godziny otwarcia?*
- *Co będzie udostępniane?*

Koordynatorka zespołu A. Szczeplak spytała: *czy Zespół zgadza się aby w przeciągu dwóch miesięcy taka koncepcja została przez bibliotekę opracowana?* Przyjęto powyższą propozycję.

Dokument ma być gotowy na 12 maja br.

Poproszono panią Renatę Sowińską o sugestie do dokumentu z punktu widzenia dyrektora Powiatowej Instytucji Kultury. Pani Sowińska przekazała poniższe opinie:

- Najistotniejszą informacją przy tworzeniu oferty biblioteki jest dokładne zbadanie potrzeby czytelników – czego w bibliotece zabrakło.
- Forma konsorcjum z Ibukami, jak to ma miejsce w Jabłonie, powinna funkcjonować w Legionowie. W ciągu 7 dni działalności PIKu do biblioteki zapisało się 473 czytelników i wypożyczono prawie 2,5 tys. książek, z czego 22 czytelników wróciło po raz kolejny, aby wypożyczyć książki.
- Aby poprawić poziom czytelnictwa trzeba zastosować przede wszystkim nowoczesne metody promocji i dotarcia do czytelnika. Na spotkaniach zespołu należy rozmawiać o konkretach i dlatego niezbędna jest obecność pani dyrektor.

Wypowiedź pani dyrektor została uzupełniona o spostrzeżenia, że skoro zespół nie składa się ze specjalistów, to niech każda inicjatywa, pomysł, decyzja poparte będą konkretnymi, z czego one wynikają, z jakiego badania. Jeżeli mamy zamiar rozwijać czytelnictwo elektroniczne, to należy posiadać wiedzę z jakich urządzeń korzystają czytelnicy i czy mają możliwości ich użytkowania, czy jest jakiegokolwiek zapotrzebowanie na to rozwiązanie oraz czy korzystają z komercyjnych wypożyczalni. Jeśli wynik będzie negatywny, to nie ma sensu brać w czytelnictwo elektroniczne. Co do pozyskiwania nowych czytelników, nie ma sensu pytać o to obecnych. Następnie wywiązała się dyskusja, co do lokalizacji biblioteki na dworcu i godzin otwarcia bibliotek, tak, by pasowały one mieszkańcom. Wynikło z niej, że pomysł biblioteki przy kolei nie jest zły, ale trzeba całą koncepcję dokładniej dopracować.

Kolejne spotkanie zaplanowano na 20 maja o g. 19:15. Dyrektor Miejskiej Biblioteki przedstawi na następnym, spotkaniu zaplanowaną koncepcję.